

ΣΙΓΑΝΟ ΦΑΡΜΑΚΙ

ΤΑΝ μικρό κοριτσάκι, ακόμη τήν ἐπήρεν ἡ θεία τῆς ἡ Πολύμνια τήν Φωτεινή, καί τήν ἐπήγε ἔς τό Μουσεῖον, τὰ μεγάλα γαλανά τῆς ματάκια ἀνοιζαν ἀκόμη πρὸς μεγάλην ἐμπρὸς εἰς τήν λευκὴν μαγεῖαν τῶν σκαλισμένων μαρμάρων.

Ἦτο μία Κυριακὴ ἐξόδου ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ὅπου τήν εἶχαν στείλει ἐσωτερικὴν οἱ γονεῖς τῆς ἀπὸ τήν ἐπαρχίαν των, νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἕως νὰ τελειώσῃ τὰς σπουδὰς τῆς, ν' ἀναπτυχθῇ καὶ νὰ γίνῃ ντεμουαζέλλα τοῦ κόσμου, μορφωμένη καθὼς πρέπει.

Ἦτο δώδεκα χρόνων ἡ Φωτεινή, εὐμορφὸ, ζωηρό, ἔξυπνο κορίτσι, ἐντελῶς ὅμως ἀνίκανο νὰ προσηλωθῇ εἰς οἰανδήποτε ἐργασίαν, εἰς οἰανδήποτε μελέτην. Ποτέ τῆς δὲν ἀνοιξε βιβλίον νὰ διαβάσῃ τὸ μάθημά τῆς· ὅ,τι ἔπερνε ἀπὸ τήν παράδοσιν. Ἐναντίον τῆς τρέλλας τῆς καὶ τῆς τεμπελιάς τῆς, τίποτε δὲν ἴσχυεν, οὔτε τιμωρία, οὔτε νηστεῖα, οὔτε φυλακὴ. Ἐκεῖνο ποῦ τῆς ἐκόστιζε πολὺ ἦτο ὅταν τῆς ἀφαιροῦσαν τὸ δικαίωμα τῆς ἐξόδου, νὰ υπάγῃ νὰ περάσῃ τήν Κυριακὴν ἢ τὰς ἐροτάς μετὰ τήν ἀγαπημένην τῆς θεῖαν Πολύμνιαν, ἀλλὰ οὔτε κι' αὐτὸ δὲν μπορούσε νὰ μεταβάλλῃ τήν ἀνυπότακτον φύσιν τῆς.

— «Τί νὰ τὴν κάμω δὲν ἤξεύρω» ἔλεγεν ἀπηλπισμένη ἡ διευθύντρια ἔς τήν θεῖαν τῆς, ἡ ὅποια ἤρχετο κάθε ἐβδομάδα εἰς τὸ σχολεῖον νὰ βλέπῃ τήν μικρὰν ξηνητεμένην· «Εἰς τί-

ποτε ἀπολύτως δὲν ἔχει κλίσιν. Καὶ ὅμως πολλές φορές δὲν μᾶς δίδει καρδιά νὰ τὴν τιμωρήσωμε, τόσο ἐξυπνὴ καὶ χαριτωμένη καὶ καλὴ ποῦ εἶναι».

Ἡ θεία ἐπέμνε.

— «Μὰ εἰσθε βεβαία ὅτι τίποτε δὲν τὴν ἐλκύει; Τί τῆς ἀρέσει νὰ παίξῃ ὅταν δὲν ἔχει μάθημα;»

— «Ἐντρέπομαι καὶ νὰ τὸ πῶ, κυρία μου. Χθὲς τὴν ἐκρυφοκῦτταζα ποῦ ἔπαιζε μόνη τῆς κλεισμένη ἔς τὸ δωμάτιόν τῆς, καὶ μοῦ ἤρχοντο γέλοια ποῦ τὴν ἔβλεπα. Ἐχει μιὰ παληόκουκλα τοῦ ἔνδεκα, καὶ μ' αὐτὴν κάθεται ὄρες καὶ παίζει κλεισμένη ἔς τὴν κάμαράν τῆς, ἀφοῦ βεβαιωθῇ πῶς δὲν τὴν εἶδαν τ' ἄλλα τὰ κορίτσια».

— «Τὴν ντύνει, τῆς ράβει φουστανάκια;»

— «Ἄλλη ὄρεξι δὲν εἶχε ἡ τρελλοΦωφύ. Δὲν βαριέστε! Ἐνα πουκαμισάκι τῆς φορεῖ καὶ τὴν στήνει ὄρθιαν, εἰς διαφόρους στάσεις, καὶ μιλεῖ μαζί τῆς καὶ τὴν κυττάζει ἀπὸ μακριά, ἔπειτα πάλι τῆς ἀλλάζει στάσιν καὶ αὐτὴ ἡ δουλειὰ ἐξακολουθεῖ ἔτσι γιὰ ὄρες».

Ἡ θεία ἀντὶ νὰ φανῇ δυσαρεστημένη μετὰ αὐτὴν τὴν ἱστορίαν ἐχαμογέλασε μετὰ καλοσύνην. Ἐμεινε λίγην ὥραν σκεπτικὴ, ἔπειτα εἶπεν ἀποτόμως ὡς νὰ τῆς ἦλθε μιὰ ξαφνικὴ ἰδέα.

— Κυρία Διευθύντρια, αὔριο, νομίζω, εἶνε ἡμέρα ἐξόδου διὰ τὴν Φωτεινήν».

— «Δηλαδὴ εἶνε ἡμέρα ἐξόδου διὰ τὰς ἄλλας

Μ. ΣΚΟΥΦΟΥ «Καί μ' αὐτὴ κάθεται ὄρες καὶ παίξει κλεισμένη στὴν κάμαρά της».

μαθητριάς. Ἡ Φωτεινὴ ὅμως εἶνε τιμωρημένη καὶ πρέπει νὰ μείνῃ μέσα».

— «Ἄς ἦνε, γι' αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ μοῦ κά-
νετε τὴν χάριν νὰ τὴν συγχωρήσετε καὶ νὰ μοῦ
τὴν ἀφήσετε αὐριο. Θαρρῶ πῶς καὶ θὰ κατα-
φέρω μαζί της».

— «Πρὸς χάριν σας, ἔστω. Ἄλλά, κυρία μου,
νίπτω τὰς χεῖρας μου. Μὲ τόσῃ ἀυστηρότητα
ποῦ τῆς φερόμεθα καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας τὴν
καθυποτάσσωμεν».

— «Ἴσως μὲ τὴν ἐπιείκειαν τὸ κατορθώσετε
εὐκολώτερα. Θὰ σᾶς παρακαλέσω ὅμως θερμῶς
νὰ τὴν ἀφίνετε νὰ παίξῃ ὅσο θέλει μὲ τὴν κού-
κλα της· μόνο νὰ μὴ τὴν πάρουν εἰδοῦσι τᾶλλα
τὰ κορίτσια».

— «Ὅπως ἀγαπᾶτε, κυρία μου,» εἶπε μειδι-
ῶσα μὲ δυσπιστίαν ἡ ἀγαθὴ διευθύντρια.

Καὶ τὴν ἄλλῃ μέρα τὸ πρωτὶ ἡ καλὴ θεία
ἦλθε καὶ πήρε τὴν Φωτεινὴν ἀπὸ τὸ σχολεῖον,
καὶ τὴν ἐπήγε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ Κεντρικὸν
Μουσεῖον.

Καὶ τὰ γαλανὰ ματάκια τῆς μικρούλας ἀνοι-
ξαν πρὸ μεγάλα μπροστὰ σ'τὰ σκαλισμένα μάρ-
μαρα. Ἐστέκετο ἐκθαμβὸς ἐμπρὸς εἰς κάθε
ἄγαλμα, εἰς κάθε ἀνάγλυφον, καὶ ἐρωτοῦσε τὴν
θεῖαν τῆς χιλίας λεπτομερείας διὰ τὸ κάθε ἓνα,
τὶ ἦτο καὶ τὶ παρίστανε καὶ πρὸς τὸ εἶχε κάμει.

Ἡ θεία Πολύμνια ἤρε τότε τὴν κα-
τάλληλον στιγμὴν νὰ ρίψῃ τὴν μαγικὴν
λέξιν.

— «Καὶ τί νομίζεις; Ἄν εἶσαι καλὴ
καὶ ἐπιμελὴς καὶ ἀρχίσῃς ἀπὸ τώρα ἰχνο-
γραφίαν, καὶ μελετᾷς καὶ τὴν ἱστορίαν σου
νὰ μάθῃς ποιοὶ ἦσαν ὅλοι αὐτοὶ οἱ μαρμάρ-
ινοι θεοὶ καὶ ἄνθρωποι ποῦ βλέπεις ἐδῶ
μέσα, καὶ ποιοὶ τοὺς ἔκαμαν, καὶ μάθῃς
ἀκόμη πολλὰ ἄλλα πράγματα, θαρρεῖς πῶς
καὶ σὺ μιὰ μέρα δὲν θὰ μπορέσῃς νὰ κόμῃς
τέτοια ἀγάλματα;»

Ἡ Φωτεινὴ ἐκύτταξε καλὰ καλὰ τὴν
θεῖαν τῆς.

— «Καλὲ τί λέες, θείτσα, ἀλήθεια;»
καὶ ἄρχισε νὰ κτυπᾷ τὰ χεράκια τῆς. «Μὰ
μπορεῖ ποτέ νὰ γίνω τόσο δυνατὴ ποῦ νὰ
μπορῶ νὰ κόβω μάρμαρα καὶ νὰ τὰ σκαλίζω;»

Ἡ θεία ἐγέλασε μὲ καλωσύνην.

«Ἐννοεῖα σου, Φωρῶ μου. Σιγὰ σιγὰ
ὅλα θὰ γίνουν. Τώρα νὰ ἦσαι ἐπιμελὴς
καὶ νὰ μαθαίνῃς καλὰ τὰ μαθήματά σου,
καὶ νὰ καταγίνεσαι σ' τὴν ἰχνογραφίαν σου.
Κι' ἔτσι ἅμα μεγαλώσῃς μπορεῖ νὰ γί-
νῃς μιὰ μεγάλη γλύπτρια».

Ἀπὸ τότε ἡ ζωὴ τῆς μικρούλας ἐτονί-
σθη ὀλόκληρος εἰς τὸ διαπασῶν τῆς μιᾶς
αὐτῆς φράσεως. «Θὰ γίνω γλύπτρια.»

Καὶ ἡ εὐτυχὴς διορατικότης τῆς καλῆς
θείας ἐξύπνησε μέσα τῆς κάτι μέγα καὶ ὠραῖον,
τὸ ὅποῖον εἰμποροῦσε καὶ νὰ μείνῃ κοιμισμένο
γιὰ πάντα.

Ἡ μικρὰ ἀνυπότακτος ἐδαμάζετο τώρα ἀπὸ
τὴν γραμμὴν καὶ τὴν φωτοσκίασιν, καὶ εἰργά-
ζετο καὶ ἐμελετοῦσε μὲ σοβαρότητα μεγάλῃς δι'
ἓνα μακροσμένον σκοπὸν. Ἐνίστε ἀμφέβαλλε
διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς, καὶ ἐπανελάμβανε μέσα τῆς
μὲ ἀδύμναϊαν·

— «Ἄρά γε θὰ μπορέσω ποτέ μοι; Ἄφου
ὅμως τὸ εἶπε ἡ θείτσα».

Ἄν καὶ δὲν τῆς ἔμνε πολλὸς καιρὸς τώρα, ἐν
τούτοις δὲν ἐλησμονοῦσε τὴν κούκλαν τῆς. Ἄφου
προηγούμενως ἐλάμβανεν ὅλας τὰς προφυλάξεις
μὴ τὴν ἰδοῦν τὰ κορίτσια, ἔβγαζε τὴν κούκλα
τῆς ἀπὸ τὸ κουτί καὶ ἄρχιζε νὰ τῆς ὀμιλῇ.

— «Ὄφ! πῶς δὲν μοιάζῃς τώρα πρὸς μὲ παιδί
ἀληθινόν. Τὰ μάτια σου εἶνε ὡς τῆς κουκουβάγιας
ὀλοστρόγγυλα, τὰ χεῖρα σου πάντα ἀνοικτὰ καὶ
ἀπλωμένα ὡς νὰ ζητιανεύῃς. Ἄς εἶνε, μὴν πι-
κραίνεσαι. Δὲν φταῖς ἐσύ. Στάσου ὡς ἐκείνη τὴν
κυρία τὴν πέτρινην ποῦ εἶδαμε σ' τὸ Μουσεῖο.
Θέλεις νὰ σὲ πάγω 'ς τὸ Μουσεῖο; ἐκεῖ νὰ ἰδῇς
κούκλες, νὰ χάσῃς τὸν νοῦ σου».

Καὶ ἐνῶ ἐφλυαροῦσεν ἔτσι, ἀπετύπωνεν ὅλας
τὰς ἀναμνήσεις τῆς ἐπάνω εἰς τὸ ἀρθρωτὸν σῶμα
τῆς κούκλας, καὶ ἐπανέβλεπε μέσα εἰς τὴν ἀχα-
ριν κίνησιν τῶν ναστοχαρτίνων μελῶν, τὴν ἐπι-

βλητικότητα και την χάριν των θείων στάσεων αι όποιαι είχαν χραχθῆ ανεξαλείπτως μέσα εις τό παιδικό της κεφαλάκι.

Και έτσι επέρασεν ἡ Φωτεινή μίαν ώραιαν παιδράν πολυάσχολον παιδικήν ηλικίαν ζωντανεμένην από ένα ώραιον όνειρον, από μίαν λευκήν ἐλπίδα, μίαν ἐλπίδα λευκῶν μαρμάρων και λευκῶν σωμάτων, και λευκῶν κινήσεων.

* *

Τά όνειρα τά γελαστά τά όποια ἐφαίδρουναν τήν αὐγήν τῆς ζωῆς της, γίνονται σιγά σιγά μία σοβαρά και κάποτε οδυνηρά πραγματικότητα.

Ἡ Φωτεινή ἀναβαίνει τώρα τόν κοπιαστικόν ἀνήφορον τῆς τέχνης, και σκοντάβεις τῆς πέτρης, και πληγώνεται ἔς τά ἀγκάθια. "Όμως τραβάει μπροστά, με τά μάτια καρφωμένα σέ μιὰ λευκήν οπτασία μαρμαρίων θεῶν και ἡρώων. Οί γονεῖς της ἠναγκάσθησαν σιγά σιγά νά υποχωρήσουν εις τόν μεγάλον πόθον της νά μείνη εις τὰς Ἀθήνας και νά σπουδάσῃ πλαστικήν εις τό Πολυτεχνεῖον.

Κατ' ἀρχάς ἐχάλασαν τόν κόσμο, ἀπλοῖ ἀνθρωποι ποῦ δέν τό εἶχαν σκοπό ν' ἀφίσουν τό κορίτσι τους νά ξεμουαλίζεται και νά χάνῃ τόν καιρό του σέ μπόσικα πράγματα. "Έμαθε πλέον ὅσα της ἐχειρίζοντο, καιρός νά γυρίσῃ σπίτι της νά κυττάξουν νά τήν παντρέψουν. "Έπειτα νά μή χαίρωνται τήν κόρην των, τώρα ποῦ ἦταν ἀκόμη δική των, δέν ἦταν ἄδικο; Εἶχαν ἀλήθεια και τήν Νίνα, μιὰ δευτέρα κόρη τέσσερα - πέντε χρόνια μικρότερη από τήν Φωτεινή. "Έπρεπε όμως τόν ἐρχόμενον χρόνο νά τήν στείλουν κι' αὐτήν νά σπουδάσῃ ἐσωτερική ἔς τὰς Ἀθήνας. Θά ἔμεναν λοιπόν ὀλόμονοι, ὀρὸ κούτσουρα; Ἡ Φωτεινή ἔπρεπε νά γυρίσῃ ἔς τους γονεῖς της. Ἡ Φωτεινή θά ἦταν ἡ χαρά και τό καμάρι των.

"Έτσι ἐσκέπτετο και αὐτά ἐλογάριαζεν ὁ πατέρας τῆς Φωτεινῆς, εὐπορος κτηματίας, ποῦ δέν τό κουνούσε από τήν ἐπαρχία του ὁ κόσμος νά χαλοῦσε, τά ἴδια και ἡ μητέρα της, ἡ όποια ἂν και εἶχεν ἀνατραφῆ ἔς τὰς Ἀθήνας και ἰδῆ κόσμος, εἶχε συνηθίσει με τόν καιρό νά μή βλέπῃ πέρα από τό κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ της, και δέν ἐνδιεφέρετο διά τίποτε τό όποῖον ἐξήρχετο τοῦ κύκλου τοῦ καθημερινοῦ της νοικοκυριοῦ. Διά ν' ἀποφασίσουν λοιπόν ν' ἀφίσουν τήν Φωτεινήν ἔς τὰς Ἀθήνας για νά σπουδάσῃ πλαστικήν ἐδέξσε νά κινήσῃ πάντα λίθον ἡ θεία τῆς Φωτεινῆς, ἡ νεωτέρα ἀδελφῆ τῆς μητέρας της, ἡ όποια εἶχεν ὑπανδρευθῆ ἔς τὰς Ἀθήνας και ἔζη μέσα εις ένα περιβάλλον καλλιτεχνικόν, τό όποῖον εἶχε κατορθώσει σιγά σιγά νά σχηματίσῃ γύρω της. Με χιλίας παρακλήσεις, με μυρίας ὑποσχέσεις, με ὄλων τῶν εἰδῶν τά σοφίσματα κατώρθωσε νά διε-

γείρῃ τήν μητρικήν φιλοδοξίαν τῆς ἀδελφῆς της και νά τήν πείσῃ ὅτι μιὰ καλλιτεχνική μόρφωσις ἐθεωρεῖτο τώρα ἡ καλλιτέρα προῖξ διά μίαν νέαν.

Και έτσι κατώρθωσε νά κρατήσῃ μαζί της τήν Φωτεινήν, τήν όποίαν ἀγαποῦσε σάν παιδί της.

— «Χρυσῆ μου θεία Πολύμνια», ἔλεγεν ἡ μικρά καλλιτέχνης, ἀσέ σᾶς τό χρεωστῶ. Ποτέ δέν θά με ἄφιναν μόνοι των. "Αχ! γιατί νά μή καταλαβαίνουν!»

Δέν ἐκαταλάβαιναν οἱ καύμένοι, και εις κάθε γράμμα τῆς θείας Πολύμνιας, ὅπου περιέγραφε με ἐνθουσιασμόν τὰς προόδους τῆς Φωτεινῆς, τήν λατρείαν της πρὸς τήν τέχνην, τήν ἐκτίμησιν ποῦ τῆς εἶχαν οἱ καθηγηταί τοῦ Πολυτεχνεῖου, ἐκείνοι ἀπαντοῦσαν ψυχρά ψυχρά, ὅτι ὅλα αὐτά καλά, ἀλλά καιρός νά τελειώσουν πλέον αὐτές αι φαντασιοπληξίαι, και ἄς εἶνε πιά γιά φέτος, ἀλλά μή τύχη και ἀκούσουν γιά νά μείνη ἄλλο χρόνο ἔς τὰς Ἀθήνας, γιατί ξεκινᾷ και ἔρχεται μοναχός του ἔς τήν Ἀθήνα ὁ πατέρας της και τήν φέρνει πίσω διά τῆς βίας. Ἐν τούτοις κατώρθωσαν με βάσανα πολλὰ και γκρίνιες νά παρατείνουσι θεία και ἀνεψιὰ τήν ἄδειαν δι' ἄλλο ένα ἔτος.

Δέν ἐζούσεν ἄλλο ἡ Φωτεινή Νά εἶνε τοῦλάχιστον ἐφοδιασμένη με ἀρκετάς γνώσεις ὥστε νά μπορῆ νά ἐργάζεται μόνη της. Και διά τούτο ἐιργάζετο τώρα πυρετωδῶς, ἀκαταπαύστως, με τήν συναίσθησιν τοῦ ταλάντου της, και τήν πεποίθησιν εις τόν ἑαυτόν της. Και ὅταν ἦλθεν ἐπὶ τέλος ἡ ἡμέρα ποῦ ἔπρεπε ν' ἀποχωρισθῆ τήν ἀγαπημένην της θείαν, εις τήν όποίαν ἐχρεωστοῦσεν ὅλην της τήν καλλιτεχνικήν ζωήν, τήν ἀπεχαιρέτησε με θάρρος και ἐλπίδα.

— «Φωτεινή μου, παιδί μου», ἔλεγε καταλυπημένη ἡ καλή θεία, «πρόσεξε μήπως ἡ πεζότης ποῦ θά σέ περιβάλλῃ σου κρούσῃ τήν ἀγάπην σου γιά τήν τέχνην, και σοῦ σβύσῃ τήν φωτιὰ ποῦ ἔχεις μέσα σου. Μή σέ μέλλει τί λέν οἱ ἄλλοι, ἐσὺ ἐργάζου γιά τόν ἑαυτό σου και γιά τήν τέχνην».

— «Ἐννοια σας, θείτσα, μή στενοχωρεῖσθε γιά μένα. Νοιώθω πῶς θά ἔχω τήν δύναμιν νά ἀλλάξω ἐγὼ τό περιβάλλον μου, ὄχι νά με καταπνίξῃ ἐκεῖνο».

(Ἐπεται τό τέλος).

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΘΑΛΑΣΣΙΝΗ

